

Sygn. akt **III AUa 2139/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał (spr.)

Sędziowie: SSA Małgorzata Aleksandrowicz

del. SSO Renata Pohl

Protokolant: st. insp. sąd. Dorota Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2017 r. w Poznaniu

sprawy (...) **Sp. z o.o. w Ż.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

przy udziale zainteresowanych: A. C., J. C. (C.), S. C. (1), M. G., A. K., K. M., A. S. (1), A. S. (2), C. T., M. Z.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji (...) Sp. z o.o. w Ż.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 13 czerwca 2016 r. sygn. akt IV U 2622/15

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w całości i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym.

del. SSO Renata Pohl	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Małgorzata Aleksandrowicz
----------------------	----------------------	-------------------------------

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 07.08.2015 r.,

- nr (...) – dot. zainteresowanej A. C.,
- nr (...) – dot. zainteresowanego J. C.,
- nr (...) – dot. zainteresowanego S. C. (2),
- nr (...) – dot. zainteresowanej M. G.,

- nr (...) – dot. zainteresowanej A. K.,
- nr (...) – dot. zainteresowanego K. M.,
- nr (...) – dot. zainteresowanej A. S. (1),
- nr (...) – dot. zainteresowanej A. S. (2),
- nr (...) – dot. zainteresowanego C. T.,
- nr (...) – dot. zainteresowanej M. Z.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. stanowią kwoty przychodu uzyskane przez zainteresowanych w wysokości i za okresy szczegółowo wskazane w przedmiotowych decyzjach.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, Zakład uznał, że zainteresowani wykonując umowy zlecenia i umowy o dzieło zawarte z (...) Sp. z o.o. w rzeczywistości wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy, tj. (...) Sp. z o.o.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł płatnik składek.

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach.

Na rozprawie w dniu 22.02.2016 r. na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd postanowieniami połączył sprawy z odwołań:

- IV U 2623/15 (zainteresowany J. C.),
- IV U 2624/15 (zainteresowany S. C. (3)),
- IV U 2625/15 (zainteresowana M. G.),
- IV U 2626/15 (zainteresowana A. K.),
- IV U 2627/15 (zainteresowany K. M.),
- IV U 2628/15 (zainteresowana A. S. (1)),
- IV U 2629/15 (zainteresowana A. S. (2)),
- IV U 2630/15 (zainteresowany C. T.),
- IV U 2631/15 (zainteresowana M. Z.)

ze sprawą IV U 2622/15 (zainteresowana A. C.) celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2016 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt IV U 2262, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze oddalił odwołania od zaskarżonych decyzji.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i prawne:

Płatnik składek – odwołująca (...) Zakład Pracy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ż., adres: ul. (...), zarejestrowana od 06.08.2003r., wykonuje działalność gospodarczą w zakresie produkcji części i akcesoriów do pojazdów silnikowych,

z wyłączeniem motocykli, a także produkcji odzieży, bielizny, dodatków do odzieży, gotowych wyrobów tekstylnych. Prezesem i jedynym członkiem zarządu płatnika jest E. N..

Płatnik jako przedsiębiorca zatrudniał średniorocznie 215 pracowników i zleceniobiorców w przeliczeniu na pełen etat w 2013 r., 228 – w 2014 r. Obecnie płatnik zatrudnia 263 pracowników..

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ż., adres: ul. (...), zarejestrowana od 26.11.2002 r., prowadzi działalność wyłącznie w zakresie wynajmowania nieruchomości innym podmiotom.

Od 2008 r. jedynym wspólnikiem i udziałowcem tej spółki jest płatnik.

E. N. w spornych okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach była dyrektorem jednoosobowego zarządu w spółce (...).

E. N. składała oświadczenia woli zarówno w umowach o pracę, jak i w umowach zlecenia i o dzieło zawieranych z zainteresowanymi.

Płatnik prowadzi działalność w dwóch zakładach na terenie gminy Ż.. W zakładzie przy ul. (...) odbywa się produkcja części samochodów. W zakładzie przy ul. (...) znajduje się szwalnia.

Właścicielem działki położonej przy ul. (...) jest spółka (...) z siedzibą w Ż. pod tym samym adresem.

Działka ta wynajmowana jest płatnikowi na mocy umowy najmu z dnia 01.12.2006 r.

Prace wykonywane przez zainteresowanych na podstawie umów zlecenia i umów o dzieło były wykonywane na terenie nieruchomości – magazynów przy ul. (...) i miały na celu jej uporządkowanie.

Prace były proponowane zainteresowanym, którzy zgłaszali się do nich dobrowolnie.

Prace wykonywane były przez zainteresowanych w czasie wolnym od ich pracy na podstawie umów o pracę u płatnika. Godziny pracy nie były wyznaczone.

Administracją magazynów zajmowała się spółka (...).

E. N. wskazywała prace do wykonania. Ani prezes, ani żaden przedstawiciel płatnika nie nadzorował zainteresowanych bezpośrednio przy wykonywaniu prac, ponieważ prezes znała ich jako pracowników płatnika i miała świadomość, że dobrze wykonają prace. Nie wydawano poleceń zainteresowanym w toku wykonywania prac.

Zainteresowana A. C. zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę od 1997 r., a od 01.06.2004 r. na stanowisku brygadzysty.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowana zajmowała się wprowadzaniem do komputera szablonów wykorzystywanych do produkcji.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 04.10.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną A. C., zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia na rzecz spółki w okresie od 04.10.2012 r. do 31.10.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 550 zł.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

Zainteresowana w ramach umowy zlecenia wynosiła i wyrzucała do śmietnika tkaniny, pianki, kartony, znajdujące się w magazynie. Łącznie poświęciła na sprzątnięcie ok. 10 godzin.

Zainteresowany J. C. zatrudniony został u płatnika na podstawie umowy o pracę – od 02.04.2012 r. na stanowisku inspektora ds. bhp i ppoż. w pełnym wymiarze czasu pracy na czas określony do 31.12.2015 r.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 16.07.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowanym J. C., zainteresowany zobowiązał się do nadzoru nad sprawdzeniem i naprawą dachu w okresie od 16.07.2012 r. do 31.07.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 600 zł.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

Umowa dotyczyła nadzoru nad remontami, naprawą dachu oraz bezpieczeństwa w zakresie prac związanych z likwidacją komina. Zainteresowany sprawdzał, czy pracownicy firmy zewnętrznej prawidłowo układają dach, wydawał im polecenia. Po zakończeniu prac zainteresowany sprawdził, czy wywieziono gruz. Po każdym etapie prac sporządzano protokół, który zainteresowany przekazywał do sekretariatu spółki (...).

Zainteresowany S. C. (1) zatrudniony został u płatnika na podstawie umowy o pracę – od 02.02.2009 r. na stanowisku portiera w pełnym wymiarze czasu pracy na czas określony do 31.12.2015 r.

Na podstawie umowy o pracę wnioskodawca pracuje jako portier na terenie całego zakładu.

Na podstawie umowy zlecenia z dnia 23.02.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowanym S. C. (2), zainteresowany zobowiązał się do wykonywania zlecenia w okresie od 23.02.2012 r. do 28.03.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 945 zł.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

Prace dotyczyły wywożenia gruzu oraz odśnieżania przy magazynie.

Zainteresowana M. G. zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę od 2006 r., a od 01.09.2014 r. na stanowisku specjalisty ds. płacowo-kadrowych w pełnym wymiarze czasu pracy na czas określony do 31.12.2017 r.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowana nie zajmowała się żadnymi czynnościami związanymi ze sporządzaniem bilansu.

Na podstawie umowy o dzieło z dnia 13.01.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną M. G., zainteresowana zobowiązała się do przygotowania dokumentacji do sporządzenia bilansu (tabelki, kopiowanie dokumentów) za wynagrodzeniem w wysokości 500 zł; zakończenie dzieła nastąpić miało dnia 20.02.2012 r.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

W ramach umowy o dzieło zainteresowana układała faktury w segregatorach i wykonywała tabele w komputerze. Łącznie na te prace zainteresowana poświęciła od 18 do 20 godzin.

Zainteresowana A. K. zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę od 2007 r., a od 21.01.2013 r. na stanowisku kierownika ds. produkcji w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 04.10.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną A. K., zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 04.10.2012 r. do 31.10.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 300 zł.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

W ramach umowy zlecenia zainteresowana układała na podłodze w magazynie tkaniny i inne materiały.

Zainteresowany K. M. zatrudniony został u płatnika na podstawie umowy o pracę – od 06.01.2009 r. na stanowisku elektryka-mechanika utrzymania ruchu w pełnym wymiarze czasu pracy na czas określony do 31.12.2018 r.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowany zajmował się naprawą maszyn.

Na podstawie umowy o dzieło nr 1 z dnia 01.12.2011 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowanym K. M., zainteresowany zobowiązał się do przygotowania pomieszczenia do zamontowania szafek za wynagrodzeniem w wysokości 1100 zł; zakończenie dzieła nastąpić miało dnia 30.12.2011 r.

Na podstawie umowy o dzieło nr (...) z dnia 01.12.2011 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do złożenia szafek w szatni za wynagrodzeniem w wysokości 1000 zł; zakończenie dzieła nastąpić miało dnia 17.01.2012 r.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 27.02.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do nadzoru nad instalacją elektryczną i gazową w okresie od 27.02.2012 r. do 31.12.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 1100 zł.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 31.12.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do nadzoru nad instalacjami elektrycznymi i gazowymi, naprawy oświetlenia zewnętrznego w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. za wynagrodzeniem w wysokości 1000 zł.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 01.02.2013 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do wymiany instalacji rozmrażania lodów w rynnach po stronie I. w okresie od 01.02.2013 r. do 28.02.2013 r. za wynagrodzeniem w wysokości 1200 zł.

Rozliczenia nastąpiły na podstawie rachunków.

W ramach ww. umów zainteresowany wykonywał drobne prace elektryczne.

Zainteresowana A. S. (1) zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę – od 01.05.2007 r. na stanowisku technologa w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowana projektowała poduchy do mebli tapicerowanych.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 04.10.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną A. S. (1), zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 04.10.2012 r. do 31.10.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 550 zł.

Rozliczenie nastąpiło na podstawie rachunku.

Zainteresowana A. S. (2) zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę od 01.01.2002 r., a od 07.01.2014 r. na stanowisku sprzątaczkę w połowie pełnego wymiaru czasu pracy na czas określony do 31.12.2015 r.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowana zajmuje się sprzątnięciem hali produkcyjnej i obejścia wokół budynku.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 27.02.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną A. S. (2), zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 27.02.2012 r. do 29.02.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 840 zł.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 02.07.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 02.07.2012 r. do 31.07.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 520 zł.

Na podstawie umowy zlecenia z dnia 01.08.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 01.08.2012 r. do 31.08.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 700 zł.

Rozliczenia nastąpiły na podstawie rachunków.

W ramach ww. umów zainteresowana zajmowała się sprzątnięciem, znoszeniem cegieł, zamiataniem, grabieniem.

Zainteresowany C. T. zatrudniony został u płatnika na podstawie umowy o pracę od 2008 r., a od 22.08.2011 r. na stanowisku pomocnika magazyniera-kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony.

Na podstawie umowy o pracę zainteresowany dowozi towar busem.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 27.02.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowanym C. T., zainteresowany zobowiązał się do utrzymania porządku wokół obiektu w okresie od 27.02.2012r. do 31.12.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 300 zł.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 31.12.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do utrzymania porządku wokół obiektu, drobnych napraw na budynkach w części dzierżawionej przez I., odśnieżania w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. za wynagrodzeniem w wysokości 300 zł.

Na podstawie umowy o dzieło nr 1 z dnia 01.12.2011 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do złożenia szafek w szatni za wynagrodzeniem w wysokości 660 zł; zakończenie dzieła nastąpić miało dnia 13.01.2012 r.

Na podstawie umowy o dzieło nr 1 z dnia 01.12.2011 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowany zobowiązał się do przygotowania pomieszczenia na szatnie – wylania posadzki i wymalowania ścian za wynagrodzeniem w wysokości 455 zł; zakończenie dzieła nastąpić miało dnia 30.12.2011 r.

Rozliczenia nastąpiły na podstawie rachunków.

W ramach ww. umów zainteresowany wykonywał naprawę rynny, rur spustowych, szatnię, gradzenie terenu, naprawę ogrodzenia, wymianę zamków w drzwiach, pomagał K. M..

Zainteresowana M. Z. zatrudniona została u płatnika na podstawie umowy o pracę – od 01.09.2005 r. na stanowisku portiera w pełnym wymiarze czasu pracy na czas określony do 31.07.2017 r.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 22.03.2012 r. zawartej pomiędzy spółką (...) a zainteresowaną M. Z., zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 22.03.2012 r. do 30.03.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 1000 zł.

Na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 02.07.2012 r. zawartej pomiędzy ww. stronami, zainteresowana zobowiązała się do sprzątnięcia w okresie od 02.07.2012 r. do 31.07.2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 1100 zł.

Rozliczenia nastąpiły na podstawie rachunków.

W ramach ww. umów zainteresowana sprzątała po remoncie halę i obejście. Praca ta nie różniła się od pracy wykonywanej na podstawie umowy o pracę.

Płatnik składek w podstawach wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe), ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zainteresowanych nie uwzględnił przychodów uzyskanych przez nich z tytułu zawartych ze spółką (...) umów zlecenia i umów o dzieło.

W latach 2012-2013 w spółce (...) ubezpieczone były 2 osoby, żadna z nich nie miała zawartej umowy o pracę. Obecnie spółka ta nie zatrudnia nikogo na podstawie umowy o pracę.

Organ rentowy w okresie od 02.04.2015 r. do 15.05.2015 r. przeprowadził kontrolę u płatnika składek (...) sp. z o.o. w Ż. w zakresie między innymi prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne w okresie 02.01.2002-31.12.2013 r.

Organ rentowy przeprowadził również kontrolę w (...) sp. z o.o. w Ż. w okresie od dnia 06.01.2013 r. do dnia 20.11.2013 r. w zakresie m.in. prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne.

W swoich rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy powołał się na treść przepisów art. 4 pkt 2 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 1 i 4, art. 8 ust. 1 i 2, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13, art. 17, art. 36 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) oraz przykłady z orzecznictwa.

Sąd Okręgowy wskazał, że bezsporne były okoliczności sprawy co do istnienia zatrudnienia pracowniczego zainteresowanych w odwołującej Spółce na podstawie umów o pracę, struktury organizacyjnej płatnika i spółki (...), a także roli E. N., składającej w imieniu tych podmiotów oświadczenia woli przy zawieraniu z zainteresowanymi spornych umów zlecenia i umów o dzieło. Warunki zatrudnienia zainteresowanych Sąd Okręgowy ustalił na podstawie umów o pracę, umów o dzieło i umów zlecenia, a także zeznań E. N. i zeznań samych zainteresowanych, niekwestionowanych przez żadną ze stron.

Dalej Sąd wskazywał, że okoliczności sprawy, a zwłaszcza struktura organizacyjna odwołującej Spółki i spółki (...), doprowadziły Sąd Okręgowy do wniosku, że zainteresowani w ramach spornych umów wykonywali pracę na rzecz tego samego pracodawcy, z którym pozostawali w stosunku pracy. Bezspornym bowiem było, że odwołująca Spółka posiada od 2008 r. pełnię udziałów spółki (...) jako jej jedyny wspólnik. W niniejszej sprawie nie doszło więc w zasadzie do zatrudnienia zainteresowanych przez osobę trzecią; faktycznie bowiem, w kontekście stosunków pracy, nie można mówić o odrębności podmiotowej spółki (...) od płatnika jako pracodawcy. Oświadczenia woli w umowach o pracę, umowach zlecenia i umowach o dzieło składane były przez tę samą osobę, uprawnioną do reprezentacji obu podmiotów – prezesa zarządu płatnika i dyrektora zarządu (...) E. N..

Sąd I instancji wskazał, że w spółce (...) w latach 2012-2013 były ubezpieczone tylko 2 osoby, wówczas oraz obecnie brak jest pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Okoliczności sprawy wskazują na to, że płatnik w ramach swojej działalności – również kierując spółką (...) jako stuprocentowy udziałowiec – dąży do samodzielnego zatrudniania pracowników i innych ubezpieczonych. Czynności zainteresowanych były wykonywane na rzecz płatnika składek, zmierzały do posprzątania miejsca wykonywania przez płatnika działalności. Choć formalnie działka, na której pracowali zainteresowani w ramach spornych umów, jest własnością spółki (...), to jednak od 01.12.2006 r. nieruchomość wynajmowana jest płatnikowi. Jest to – jak przyznała w swoich zeznaniach – jeden z zakładów płatnika (szwalnia), a zatem jedno z miejsc, w których płatnik prowadzi działalność.

Sąd Okręgowy nadmienił, że do odmiennej oceny sprawy nie mogła doprowadzić dobrowolność zawierania spornych umów. W kontekście powierzenia zainteresowanym czynności do wykonania nie da się stwierdzić, że prace wykonywane były bez jakiegokolwiek nadzoru ze strony pracodawcy: określenie zakresu prac stanowiło polecenie do wykonania, a w razie wadliwości robót lub ich niewykonania w oczywisty sposób pracodawca wyciągnęłaby konsekwencje wobec wykonawcy, choćby poprzez żądanie poprawy lub niewypłacenie wynagrodzenia. Ponadto swoboda w dysponowaniu czasem przy wykonywaniu prac ograniczona była przez terminy wymienione w spornych umowach. Prace niewątpliwie miały zostać wykonane i odebrane przez podmiot, który polecił ich wykonanie, a tym podmiotem był pracodawca zatrudniający zainteresowanych na podstawie umowy o pracę.

Choć zakres obowiązków wykonywanych przez większość zainteresowanych w ramach spornych umów różnił się od zakresu obowiązków z umów o pracę, to jednak sam charakter czynności, w ocenie Sądu Okręgowego, nie może prowadzić do wyłączenia ich ze stosunku pracy.

Faktycznie więc w ramach spornych umów doszło do wykonywania przez zainteresowanych pracy na rzecz pracodawcy i w związku z tym pracodawca ten jest płatnikiem składek również w zakresie będącym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pełnomocnik płatnik składek i zaskarżając o w całości zarzucił mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj.:

a) art. 233 § 1 kpc poprzez sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że:

- wykonywanie przez zainteresowanych umów cywilnoprawnych zawartych z (...) Sp. z o.o. zmierzało do posprzątania miejsca wykonywania działalności gospodarczej odwołującego, w sytuacji, w której zakres świadczonych usług obejmował również inne czynności (prace elektryczne, księgowość, naprawcze), a nadto usługi te zasadniczo (włącznie z pracami porządkowymi) wykonywane były na rzecz innych podmiotów ((...) Sp. z o.o., C. Sp. zo.o.) aniżeli odwołujący,

b) art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez przekroczenie swobodnej granicy oceny materiału dowodowego, polegające na nieuzasadnionym i nie mającym oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym przyjęciu, że zainteresowani świadczyli w ramach umów cywilnoprawnych (umów zlecenia, umów o dzieło) zawartych z osobą trzecią tj. (...) Sp. z o.o. pracę na rzecz płatnika składek, w sytuacji, gdy bezpośrednim beneficjentem usług świadczonych przez zainteresowanych były inne podmioty aniżeli odwołujący, tj. (...) Sp. z o.o. oraz (...) Sp. z o.o., jak również pomiędzy odwołującą a (...) Sp. z o.o. oraz (...) Sp. z o.o. nigdy nie została zawarta umowa mająca na celu realizację wspólnego przedsięwzięcia lub służąca osiągnięciu wspólnego celu gospodarczego;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 8 ust. 2a ustawy systemowej:

- poprzez jego zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy skutkujące objęciem zainteresowanych obowiązkiem ubezpieczenia społecznego z tytułu zawartych z osobą trzecią umów cywilnoprawnych (umów-zlecenia, umów o dzieło) oraz uznaniem, że zainteresowani wykonywali pracę na rzecz płatnika składek na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią w rozumieniu powołanego przepisu, w sytuacji, gdy w rzeczywistości praca nie była wykonywana przez zainteresowanych na rzecz pracodawcy w rozumieniu naruszonego przepisu,

- poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przesądzającym o zastosowaniu tego przepisu uznaniu, że efektem pracy pracowników wykonywanej na rzecz pracodawcy w rozumieniu powołanego przepisu jest zysk pracodawcy w postaci świadczenia pieniężnego, a nie substratu pracy pracownika w postaci wykonanego przez niego świadczenia;

b) art. 18 ust 1a ustawy systemowej poprzez jego zastosowanie w niniejszej sprawie polegające na uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek u odwołującego (pracodawcy zainteresowanych) wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych (umów-zlecenia, umów o dzieło) zawartych przez zainteresowanych z (...) Sp. z o.o.

Pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę decyzji organu rentowego wydanych w sprawach zainteresowanych i orzeczenie, że z tytułu zawartych z osobą trzecią umów cywilnoprawnych (umów-zlecenia, umów o dzieło) zainteresowani ,tj.:

1. A. C. (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy-zlecenia wykonywanej w okresie od 04 do 31 października 2012 r.,
2. J. C. (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy-zlecenia wykonywanej w okresie od 16 do 31 lipca 2012 r.,
3. S. C. (1) (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy-zlecenia wykonywanej w okresie od 23 lutego do 28 marca 2012 r.,
4. M. G. (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy o dzieło wykonywanej w okresie od 13 stycznia do 20 lutego 2012 r.,
5. A. K. (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy-zlecenia wykonywanej w okresie od 04 do 31 października 2012 r.,

6. K. M. (decyzja nr (...) zmieniona decyzją nr (...)) w odniesieniu do umów o dzieło wykonywanych w okresie od stycznia 2012 r. do września 2013 r.,

7. A. S. (1) (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umowy-zlecenia wykonywanej w okresie od 04 do 31 października 2012 r.,

8. A. S. (2) (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umów-zlecenia wykonywanych w okresie od 27 do 29 lutego 2012 r., od 02 lipca do 31 lipca 2012 r. oraz od 01 do 31 sierpnia 2012 r.,

9. C. T. (decyzja nr (...) zmieniona decyzją nr (...)) w odniesieniu do umów o dzieło oraz umów-zlecenia wykonywanych w okresie od stycznia 2012 r. do września 2013 r.,

10. M. Z. (decyzja nr (...)) w odniesieniu do umów-zlecenia wykonywanych w okresie od 22 do 30 marca 2012 r. oraz w okresie od 02 do 31 lipca 2012 r.

nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu (emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu) u płatnika składek.

Ewentualnie wniesiono o uchylenie wyroku w całości i przekazanie go do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Wniesiono również o zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz płatnika składek kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację pozwany organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy, Sąd Apelacyjny, niezależnie od zarzutów apelacji, stwierdził, że postępowanie przed Sądem pierwszej instancji dotknięte jest nieważnością z powodu pozbawienia strony możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Wszczęcie postępowania sądowego oraz wydanie wyroku przez Sąd pierwszej instancji nastąpiło już po zmianie przepisu art. 477¹¹ k.p.c. dokonanej ustawą z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.218). Stosownie do treści art. 477¹¹ § 1 k.p.c. w aktualnie obowiązującym brzmieniu, w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stronami są ubezpieczony, osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy, wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności i zainteresowany. W myśl art.477¹¹ § 2 k.p.c., zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli zainteresowany nie bierze udziału w sprawie, sąd zawiadomi go o toczącym się postępowaniu. Zainteresowany może przystąpić do sprawy w ciągu dwóch tygodni od dnia doręczenia zawiadomienia. Do zainteresowanego przepisu art. 174 § 1 nie stosuje się. Jeżeli chodzi o definicję zainteresowanego znowelizowany przepis art. 477¹¹ § 2 k.p.c. nie wprowadził żadnej zmiany, pozostawiając zapis, iż zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia sprawy. Natomiast zdanie drugie § 2 tego artykułu (w poprzednim jego brzmieniu) zobowiązywało Sąd do wezwania takiej osoby do udziału w sprawie jeżeli nie brała udziału w postępowaniu przed organem rentowym. Zmiana powołanego przepisu polega więc na poszerzeniu kręgu osób mogących posiadać status strony o osobę odwołującą się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz o wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, a także na nowym uregulowaniu, w § 2 i 3 tego artykułu, sposobu i terminu w jakim zainteresowany może przystąpić do sprawy.

Sąd ma obowiązek zapewnić wszystkim osobom mającym przymiot strony możliwość obrony swoich praw. Decyzja Sądu o wezwaniu do udziału w sprawie strony (zainteresowanego) winna mieć formę postanowienia. Natomiast

postępowanie toczące się bez udziału strony (zainteresowanego), na skutek zaniedbania obowiązku wezwania jej, dotknięte jest - zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c., sankcją nieważności.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że (...) Sp. z o.o., jako podmiot, który zawarł z zainteresowanymi pracownikami wnioskodawcy umowy cywilnoprawne (umowy zlecenia, umowy o dzieło), ma w przedmiotowej sprawie status zainteresowanego. Zatem powinien być zostać wezwany do udziału w sprawie.

Należy więc uznać, że (...) Sp. z o.o. nie został wezwany do udziału w sprawie, ponadto Sąd Okręgowy nie zawiadamił tegoż podmiotu o kolejnych rozprawach w sprawie. Zaniechanie przez Sąd Okręgowy tych obowiązków oznacza, że doszło do nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji, tę zaś okoliczność Sąd Apelacyjny bierze pod rozwagę z urzędu, zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Trzeba przy tym podkreślić, że uczestnictwo w procesie, podejmowanie czynności procesowych, udział w rozprawach i innych czynnościach jest prawem, nie zaś obowiązkiem strony (chyba że co innego wynika z przepisów) i nie musi ona z tego przywileju korzystać, obowiązkiem sądu jest natomiast zapewnienie jej takiej możliwości (por. uzasadnienie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2011 r., sygn. akt III UZ 24/11, LEX nr 1129130).

W tych warunkach, na mocy art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd Okręgowy winien powtórnie przeprowadzić postępowanie dowodowe, po uprzednim wezwaniu zainteresowanej spółki do udziału w procesie.

del. SSO Renata Pohl SSA Jolanta Cierpień SSA Małgorzata Aleksandrowicz